

TÜRKÇE DERSİNDE
OTANTİK ÖĞRENME

Doç. Dr. Oğuz GÜRBÜZTÜRK
Dr. Öğr. Üyesi Gülnur Candan HAMURCU

...Geleceğin Fikirleri...

TÜRKÇE DERSİNDE OTANTİK ÖĞRENME

Yazarlar

Oğuz GÜRBÜZTÜRK - Gülnur Candan HAMURCU

ISBN: 978-625-99269-8-8

Copyright © Vizetek

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Vizetek Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'ne aittir. Vizetek Yayıncılık'ın izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı, elektronik, mekanik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

Sayın okuyucularımız, bandrolsüz yayınları satın almamanızı diliyoruz.

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarına aittir.

Yayın Koordinatörü: Ferit RESULOĞULLARI

Kapak Tasarımı & Mizanpaj: Sadık HANGÜL

1. Baskı: Ankara | Ekim, 2023

Seyranbağları Mah. İncesu Cad. 10/2 Çankaya/ANKARA

Tel.: (0312) 482 00 11

Web: www.vizetek.com.tr

E-mail: vizetkeyayincilik@gmail.com

Yayıncı Sertifika No: 41575

Baskı: Vadi Grafik Tasarım ve Reklamcılık Ltd. Şti.

İvedik Org. San. 1420. Cad. No: 58/1 Yenimahalle/ANKARA,

Tel: 0 312 395 85 71

Matbaa Sertifika No: 47479

TÜRKÇE DERSİNDE OTANTİK ÖĞRENME

Yazarlar

Doç. Dr. Oğuz GÜRBÜZTÜRK
Dr. Öğr. Üyesi Gülnur Candan HAMURCU

Yazar Bilgileri

Oğuz GÜRBÜZTÜRK, *İnönü Üniversitesi*

ORCID ID: 0000-0002-9950-3139

Gülnur Candan HAMURCU, *Erciyes Üniversitesi*

ORCID ID: 0000-0001-6828-4538

ÖN SÖZ

Ana dili eğitimi insanın doğumuyla başlayıp yaşamı boyunca devam etmektedir. Çocuk, ilk olarak ana dilini ailesinden ve yakın çevresinden öğrenmektedir. Daha sonra anadilinin kurallarıyla öğrenilmesi ilkökul birinci sınıfta başlamaktadır. Ana dili eğitimi, ilköğretimden başlayarak, tüm eğitim basamaklarında devam eder. Ülkemizde ana dili eğitimi Türkçe dersleri ile yapılmaktadır. Ana dili eğitimi ile öğrencilerin dil becerilerinin gelişmesi amaçlanır. Ana dili eğitimi ile bireylerin, toplumsal bir varlık olmaları, içinde yaşadığı çevreyi anlamlandırma-ları ve yorumlamaları, problem çözme becerilerinin gelişmesi ve eleştirel düşün-mesi sağlanır. Günümüze kadar ana dili eğitiminde farklı yöntem ve teknikler denenmiştir. Ana dili eğitiminde daha kaliteli eğitim verilebilmesi için uygulanan eğitim programlarında yenilikler ve değişiklikler yapılmış, programda yer alan eksiklikler giderilmeye çalışılmıştır.

Otantik öğrenme uygulaması sayesinde, günlük hayatta yaşanan olaylar bir problem durumuyla sınıf ortamına getirilir. Bu uygulama sayesinde öğrencilerin hem problem çözme becerileri gelişir hem de kendi öğrenmelerini kendileri ger-çekleştirdikleri için derse karşı ilgileri artmaktadır.

Bu kitap Doç. Dr. Oğuz Gürbüz Türk danışmanlığında hazırlanmış olan dokto-ra tezinden üretilmiştir. Kitapta Türkçe öğretimi, Türkçe öğretim programlarının tarihsel gelişimi, otantik öğrenme, problem çözme becerisi, okuduğunu anlama ve tutum konuları açıklanarak otantik öğrenmenin Türkçe dersinde kullanımına yönelik uygulamaya yer verilmiştir.

Doç. Dr. Oğuz GÜRBÜZTÜRK

Dr. Öğr. Üyesi Gülnur Candan HAMURCU

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ v

BÖLÜM 1:

GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Önemi.....	6
1.3. Amaç.....	7
1.4. Araştırmanın Varsayımları	8
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	8

BÖLÜM 2:

KURAMSAL ÇERÇEVE	9
2.1. Dil ve Ana dili	9
2.2. Türkçe Öğretimi.....	11
2.3. Orta Dereceli Okullarda Türkçe Öğretim Programlarının Tarihsel Gelişimi ...	11
2.3.1. 1924 Lise Birinci Devre Müfredat Programı	11
2.3.2. 1929 Orta Mektep Türkçe Programı.....	12
2.3.3. 1938 Ortaokul Türkçe Programı	12
2.3.4. 1949 Ortaokul Türkçe Programı	13
2.3.5. 1962 Ortaokul Türkçe Programı	13
2.3.6. 1981 Temel Eğitim Okulları Türkçe Eğitim Programı	13
2.3.7. 2006 Türkçe Dersi Öğretim Programı.....	14
2.4. Dil Beceri Alanları	15
2.5. Türkçe Dersinde Metin İşleme Süreci	18
2.5.1. Hazırlık.....	18
2.5.2. Okuma, Dinleme/İzleme (Anlama).....	19
2.5.3. Konuşma.....	20
2.5.4. Yazma	20
2.5.5. Dil Bilgisi.....	21
2.6. Otantik Öğrenme.....	21
2.6.1. Otantik Öğrenmenin Özellikleri	27
2.6.2. Otantik Etkinlik	29
2.6.3. Otantik Öğrenmede Kullanılabilecek Modeller ve Yöntemler.....	31
2.6.4. Otantik Öğrenme Sürecinde Öğrenci ve Öğretmen.....	32
2.6.5. Otantik Değerlendirme.....	33

2.6.6. Türkçe Dersi ve Otantik Öğrenme.....	37
2.7. Problem Çözme Becerisi.....	38
2.7.1. Türkçe Dersi ve Problem Çözme Becerisi	43
2.7.2. Problem Çözme ve Otantik Öğrenme.....	45
2.8. Okuduğunu Anlama	48
2.8.1 Türkçe Dersi ve Okuduğunu Anlama Becerisi	53
2.9. Tutum	56

BÖLÜM 3:

YÖNTEM.....	61
3.1. Araştırmanın Modeli.....	61
3.1.1. Araştırmanın Nicel Boyutunun Modeli	63
3.1.2. Araştırmanın Nitel Boyutunun Modeli.....	64
3.2. Araştırmanın Çalışma Grubu	64
3.3. Deney ve Kontrol Gruplarının Denkleştirilmesi	65
3.4. Deneysel İşlem Süreci.....	67
3.4.1. Deney ve Kontrol Gruplarında Yapılan Çalışmalar	68
3.4.1.1. Deney Grubunda Yapılan Çalışmalar.....	68
3.4.1.2. Kontrol Grubunda Yapılan Çalışmalar.....	74
3.5. Veri Toplama Araçları.....	74
3.5.1. Türkçe Dersine Yönelik Tutum Ölçeği	75
3.5.2. Problem Çözme Becerisi Testi	86
3.5.3. Okuduğunu Anlama Başarı Testi	88
3.5.4. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu	93
3.6. Veri Toplama Araçlarının Uygulanması.....	94
3.6.1. Nicel Veri Toplama Araçlarının Uygulanması	94
3.6.2. Nitel Veri Toplama Araçlarının Uygulanması.....	94
3.7. Verilerin Analizi.....	94
3.7.1. Nicel Verilerin Analizi	94
3.7.2. Nitel Verilerin Analizi.....	95

BÖLÜM 4:

BULGULAR VE YORUM.....	97
4.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	97
4.1.1. Deney ve kontrol gruplarının son test, problem çözme becerilerine ilişkin puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını içeren birinci alt	

problem ile ilgili bulgular ve yorumlar.....	97
4.1.2. Deney ve kontrol gruplarının son test, okuduğunu anlama becerilerine ilişkin puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını içeren birinci alt problem ile ilgili bulgular ve yorumlar	99
4.1.3. Deney ve kontrol gruplarının son test, derse ilişkin tutum puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını içeren birinci alt problem ile ilgili bulgular ve yorumlar	100
4.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	102
4.2.1. Kontrol grubunun ön test ve son test, problem çözme becerilerine ilişkin puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını içeren ikinci alt problem ile ilgili bulgular ve yorumlar.....	102
4.2.2. Kontrol grubunun ön test ve son test, okuduğunu anlama becerilerine ilişkin puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını içeren ikinci alt problem ile ilgili bulgular ve yorumlar.....	103
4.2.3. Kontrol grubunun ön test ve son test, derse ilişkin tutum puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını içeren ikinci alt problem ile ilgili bulgular ve yorumlar	104
4.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	104
4.3.1. Deney grubunun ön test ve son test, problem çözme becerilerine ilişkin puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını içeren üçüncü alt problem ile ilgili bulgular ve yorumlar.....	105
4.3.2. Deney grubunun ön test ve son test, okuduğunu anlama becerilerine ilişkin puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını içeren üçüncü alt problem ile ilgili bulgular ve yorumlar	106
4.3.3. Deney grubunun ön test ve son test, derse ilişkin tutum puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını içeren üçüncü alt problem ile ilgili bulgular ve yorumlar	108
4.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	109
4.4.1. Otantik öğrenme uygulamaları doğrultusunda yapılan etkinliklerin, daha önceki Türkçe dersinde yapılan etkinliklerden farkına ilişkin bulgular ve yorumlar.....	109
4.4.2. Otantik öğrenme uygulamasından sonra öğrencilerin Türkçe dersine yönelik duygu ve düşüncelerinde ne yönde değişiklik olduğu ile ilgili bulgular ve yorumlar	112
4.4.3. Otantik öğrenme uygulaması sırasında yapılan grup çalışmalarının öğrencilere ne yönde katkısı olduğuna ilişkin bulgular ve yorumlar	114
4.4.4. Otantik öğrenme uygulaması sırasında her dersin sonunda yazılan	

yansıtma yazılarıyla ilgili öğrencilerin düşüncelerine yönelik bulgular ve yorumlar.....	116
4.4.5. Otantik öğrenme uygulamaları sırasında işlenen konularla ilgili düşüncelere yönelik bulgular ve yorumlar.....	118
4.4.6. Türkçe derslerinin otantik öğrenme uygulamalarına dayalı olarak işlenmesini istemeye yönelik bulgular ve yorumlar.....	120
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	122
Sonuçlar.....	122
Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....	122
İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....	122
Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....	123
Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....	123
Öneriler.....	124
Uygulamaya Yönelik Öneriler.....	125
Yapılacak Araştırmalara Yönelik Öneriler.....	126
Kaynakça	127